

**THE CONSCIOUSNESS OF LOCAL PEOPLE IN
ENVIRONMENTAL CONSERVATION
: A CASE STUDY OF KOH SAMET RAYONG PROVINCE**

RATHIRAT KEWMESUIN

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF ARTS (ENVIRONMENT)
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY
2004**

**ISBN 974-04-5001-6
COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY**

จิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมบริเวณสถานที่ท่องเที่ยวของประชาชนในท้องถิ่น:กรณีศึกษาเกาะเสม็ด
จังหวัดระยอง (THE CONSCIOUSNESS OF LOCAL PEOPLE IN ENVIRONMENTAL CONSERVATION
: A CASE STUDY OF KOH SAMET RAYONG PROVINCE)

รศ.ดร. เจียวมี ส่วน 4436887SHEV/M

สค.ม. (สิ่งแวดล้อม)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : ชุตติมา แสงเงิน,ศษ.ด.(สิ่งแวดล้อมศึกษา), จิราพร จักรไพลวงศ์,สค.ม.
(สิ่งแวดล้อม), พรรณิกา บุรพาชีพ,น.ม.

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับจิตสำนึกและปัจจัยที่มีผลต่อจิตสำนึกของประชาชนในท้องถิ่น ตลอดจนปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการเสริมสร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสถานที่ท่องเที่ยวเกาะเสม็ด ใช้วิธีการศึกษาเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ในส่วนการศึกษาเชิงปริมาณเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือแบบสอบถาม ทำการศึกษาจาก ประชาชนในท้องถิ่นที่อาศัยอยู่ที่เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง จำนวน 140 คน รวบรวมข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package of Social Science: SPSS) ส่วนการศึกษาเชิงคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ การสัมภาษณ์เชิงลึก โดยทำการศึกษาจาก หน่วยงานภาครัฐระดับท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานองค์กรเอกชน และหน่วยงานภาคประชาชน จำนวน 10 คน

ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนในท้องถิ่นส่วนใหญ่มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมบริเวณสถานที่ท่องเที่ยวเกาะเสม็ดในระดับปานกลาง และเมื่อทำการศึกษาถึงปัจจัยต่างๆ พบว่า ประสิทธิภาพในการเข้าร่วมกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อม และการให้คุณค่าต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นปัจจัยที่มีผลต่อจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 อายุ ระดับการศึกษา และความรู้ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นปัจจัยที่มีผลต่อจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01การได้รับข่าวเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การรับรู้สิทธิด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นปัจจัยที่มีผลต่อจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ในส่วนปัญหาและอุปสรรคในการเสริมสร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมบริเวณสถานที่ท่องเที่ยวเกาะเสม็ดที่พบคือ ประชาชนในท้องถิ่นไม่ค่อยได้รับทราบข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ขาดการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่างๆ การดำเนินงานด้านการพัฒนาเกาะเสม็ดที่ผ่านมามีการพัฒนาและส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมค่อนข้างน้อย และเมื่อมีปัญหาสิ่งแวดล้อมเกิดขึ้นประชาชนในท้องถิ่นก็มักไม่ค่อยให้ความร่วมมือและเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหามากนัก

ข้อเสนอแนะ คือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเกาะเสม็ดควรมีการร่วมมือและประสานสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันในการแก้ไขปัญหา ควรส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้มากขึ้น โดยการจัดประชุมอบรมหรือการสัมมนา และควรมีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมของเกาะเสม็ดในปัจจุบันให้มากขึ้นโดยผ่านทางเสียงตามสายและเจ้าหน้าที่ของรัฐ นอกจากนี้ควรส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

THE CONSCIOUSNESS OF LOCAL PEOPLE IN ENVIRONMENTAL CONSERVATION
:A CASE STUDY OF KOH SAMET RAYONG PROVINCE

RATHIRAT KEWMESUIN 4436887 SHEV/M

M.A. (ENVIRONMENT)

THESIS ADVISORS: SHUTIMA SAENGNERN, Ed.D.(ENVIRONMENTAL
EDUCATION), JIRAPORN CHUCKPAIWONG, M.A. (ENVIRONMENT),
PANNIPA BURAPHACHEEP, LL.M.

ABSTRACT

The objectives of this research were to study the levels of consciousness, obstacles and factors affecting consciousness of local people and to establish recommendations to develop the consciousness of local people in environmental conservation at Koh Samet. The study looked at both quantitative and qualitative data. Quantitative data was collected by questionnaires. The sampling group was 140 households. (The Statistical Package for Social Sciences) was used for data analysis. In addition, qualitative data were collected by in-depth interview and analyzed by descriptive approach. The sampling group were local organizations, government agencies and related organizations, NGOs and community organizations (10 person).

The results of this study showed that the consciousness of local people in environmental conservation at Koh Samet was at a moderate level. Factors significantly affecting consciousness of environmental conservation included: environmental activity participation and value placed on natural resources and environment (at $p<0.001$). Age, education level and knowledge on environmental conservation made significant difference to consciousness of environmental conservation (at $p<0.01$). Likewise, access to environmental conservation information and perception of their legal rights regarding the environment made a significant difference to consciousness of environmental conservation (at $p<0.05$).

The problems and obstacles to creating consciousness of environmental conservation include a lack of proper cooperation by the related authorities that involve Koh Samet development. Local people lack information about environmental conservation. The previous local organization had few developments and did not encourage knowledge about natural resources and the environment. When the environmental problem occurred at Koh Samet, local groups lacked cooperation and participation to solve the problems.

This study recommends that the related authorities that involve Koh Samet development should cooperate in problem solving. Seminars should be arranged on environmental conservation. Local people should gain better knowledge and information about the current situation about environmental problems in Koh Samet through local broadcasting and governors. Moreover, this will encourage local people to participate more in environmental conservation activities.

KEY WORDS : CONSCIOUSNESS / LOCAL PEOPLE / ENVIRONMENTAL /
CONSERVATION / KOH SAMET

143 pp. ISBN 974-04-5001-6